

ELEKTRIČNI TOK

ENOSMERNNA IN IZMENIČNA NAPETOST
UČINKI ELEKTRIČNEGA TOKA
PORABNIKI

KAJ JE ELEKTRIČNA ENERGIJA IN KAJ JE LAHKO VIR ELEKTRIČNE ENERGIJE ?

- Električna energija je med najbolj uporabnimi oblikami energije.
- Z električnimi stroji električno energijo pretvarjamo v mehansko delo skoraj brez izgub.
- Viri električne napetosti imenujemo naprave, ki poganjajo električni tok skozi porabnike.
- Delimo jih na vire izmenične napetosti in vire enosmerne napetosti.

VIRI IZMENIČNE NAPETOSTI IN VIRI ENOSMERNE NAPETOSTI

- Poglej oznake na priključkih virov. Na nekaterih virih so priključki označeni s $+$ in $-$. To so virji enosmerne napetosti in poganjajo **enosmerni tok**.
- Viri, ki so označeni z znakom $\sim$, so virji izmenične napetosti in poganjajo **izmenični tok**.
- Električno napetost označimo z **U** in jo merimo v **voltih [V]**.

VIRI ELEKTRIČNE NAPETOSTI

Vir enosmerne napetosti:

- baterije
- akumulator
- sončne celice

Vir izmenične napetosti:

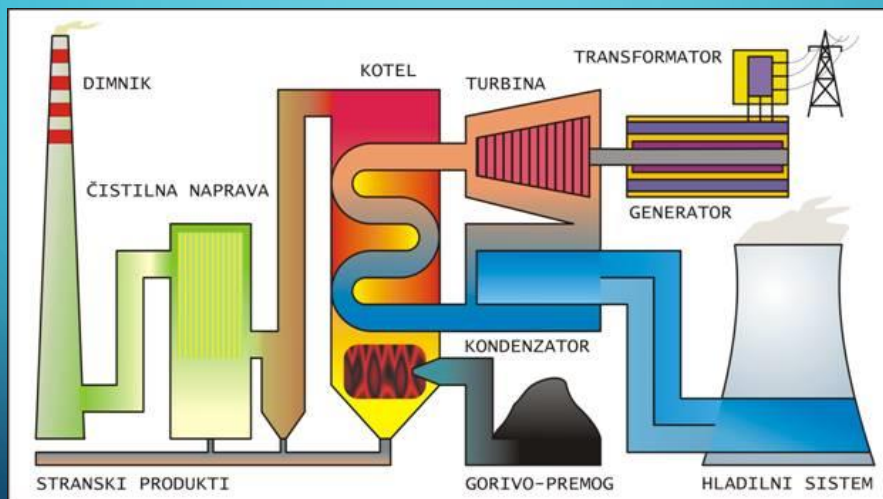
- električna napeljava v stanovanju-generator
- dinamo

3V ali 1,5V	1,5V	4,5V	12V	6V	1,5V
					
Gumb baterija	Galvanski člen	Ploščata baterija	Akumulator	Kolesarski dinamo	Sončna celica
↓	↓	↓	↓	↓	↓
					

VIR IZMENIČNE NAPETOSTI – DINAMO 6V

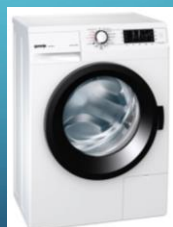
VIR IZMENIČNE NAPETOSTI – GENERATOR V ELEKTRARNI

UČINKI ELEKTRIČNEGA TOKA

Električna napetost poganja električni tok skozi različne naprave. Ko steče električni tok, se lahko v napravi pojavi učinek električnega toka v obliki:

- Toplote,
- Svetlobe,
- Vrtenja,
- Magnetni učinek,
- Kemični učinek.

PORABNIKI ELEKTRIČNE ENERGIJE

Učinke električnega toka izkoriščajo **porabniki električne energije**:

- **Toplotni učinek** izkorišča npr. grelna plošča štedilnika, ko se segreje
- **Svetlobni učinek** vidimo pri žarnici, ki sveti
- **Magnetni učinek in učinek vrtenja** opazimo pri elektromotorju, ki se ob vklopu začne vrteti,
- **Kemični učinek** pa boste spoznali pri kemiji in fiziki
- Med porabnike pa štejemo tudi **elektronske naprave**.

PORABNIKI ELEKTRIČNE ENERGIJE

El. Lokomotiva – elektromotor (magnetni učinek)

Elektromotor (magnetni učinek)

Vrtalni stroj – elektromotor (magnetni učinek)

Stružnica – elektromotor (magnetni učinek)

Varilni aparat (toplotni in svetlobni učinek)

Luči (svetlobni učinek)

Elektronska naprava